

Cúrsaí Spóirt

Ceist 1 Beidh tú ag féachaint ar thuirisc ar ball faoi chúrsaí C.L.G (Cumann Lúthchleas Gael) na seachtaine seo caite.
Bí ag obair leis an duine in aice leat.

An bhfuil aon suim agat féin i gcúrsaí C.L.G?
An bhfuil aon eolas agat faoin gceiliúradh a bhí ag an C.L.G.?
An bhfuil cúrsaí C.L.G fós tábhachtach dar leat?

Ceist 2 Gan féachaint ar an tuairisc go fóill, déanaigí iarracht na téarmaí Gaeilge a aimsiú do na téarmaí seo a leanas:-

Champions _____
Semi-Final _____
Province _____
Council _____
Headquarters _____
Experts _____
President _____
Hero _____
Presentation _____
Hurling _____
King _____
Footballer _____

Ceist 3 Féach ar an tuairisc anois agus scríobh i gcúpla abairt cad iad ábhair na míreanna. Labhair leis an duine in aice leat le feiceáil cad a scríobh sé/sí.
Bain úsáid as na focail thuas le cuidiú libh.

Ceist 4 Anois féach ar an tuairisc don dara huair agus freagair na ceisteanna seo thíos:

1. Cén fhoireann a d'imir in aghaidh Bhaile Locha Riach sa chluiche leathcheannais?
2. Cé hiad seaimpíní na hÉireann?
3. Cé a bhuaigh an gradam iománaíochta i Staid Semple inné?
4. Cé a bhuaigh an gradam peile i Staid Semple inné?
5. Cén fáth ar bhailigh Aileen Shefflin an gradam iománaíochta ar son a deartháir?

Ceist 5 “ ghlac deirfiúr leis, Aileen Shefflin leis an ngradam ar *a shon*”

Cén gné den ghramadach atá i gceist le “*a shon*”?

Anois, ceartaigh na focail idir lúibíní sna habairtí seo a leanas, *más gá*.

1. D'fhág siad (a cotaí) sa teach.
2. Rinne sí dearmad ar (a máthair) nuair a bhí sí sa bhaile mór.
3. Ghlaigh sé ar (a mac) ar maidin.
4. D'fhág muid (ár bróga) sa seomra feistis
5. Phóg sí (a iníon) gach oíche roimh dhul a chodladh.
6. Rinne siad (a dícheall) sa scrúdú.

Ceist 6 Pléigh na ceisteanna leis an duine in aice leat nó le do ghrúpa:

Cad é do thuairim faoin gceiliúradh seo?

An cur amú airgid é?

An bhfuil an C.L.G. faoi bhrú ag spóirt eile na laethanta seo?

Cad é an caitheamh aimsire is fearr leatsa?

Treoracha agus Freagraí

Ceist 1

Iarr ar na foghlaimeoirí plé a dhéanamh ar aon eolas atá acu faoin scéal seo ar dtús.

Ceist 2

Champions_____	Seaimpíní
Semi-Final_____	Cluiche leathcheannais
Province_____	Cúige
Council_____	Comhairle
Headquarters_____	Ceanncheathrú
Experts_____	Saineolaithe
President_____	Uachtarán
Hero_____	Laoch
Presentation_____	Bronnadh
Hurling_____	Iománaíocht
King_____	Rí
Footballer_____	Peileadóir

Ceist 3

Caithfidh na foghlaimeoirí achoimre ghairid a scríobh ar ábhair na míre tar éis dóibh éisteacht leis an tuairisc uair amháin. Tabhair seans dóibh an méid a scríobh siad a chur i gcomparáid lena chéile.

Ceist 4

1. D'imir Mullach in aghaidh Bhaile Locha Riach sa chluiche leathcheannais.
2. Is iad Port Omna seaimpíní na hÉireann.
3. Bhuaigh Henry Shefflin an gradam iománaíochta i Staid Semple inné.
4. Bhuaigh Jack O'Shea an gradam peile i Staid Semple inné.
5. Bhailigh Aileen Shefflin an gradam iománaíochta ar son a deartháir toisc go raibh páiste ag a bhean Dé hAoine seo caite.

Ceist 5

Is é an aidiacht shealbhach atá i gceist le “a *shon*”.

1. D'fhág siad **a gcótaí** sa teach.
2. Rinne sí dearmad ar **a máthair** nuair a bhí sí sa bhaile mór.
3. Ghlaigh sé ar **a mhac** ar maidin.
4. D'fhág muid **ár mbróga** sa seomra feistis.
5. Phóg sí **a hiníon** gach oíche roimh dhul a chodladh.
6. Rinne siad **a ndícheall** sa scrúdú.

Ceist 6

Is féidir an plé seo a dhéanamh i mbeirteanna nó i ngrúpaí má tá am ann.

Cúrsaí Spóirt

Maolra Mac Donnchadha

Níos gaire do bhaile, ní imreofar cluiche ceannais sinsear iománaíochta Chontae na Gaillimhe Dé Domhnaigh seo chugainn mar a bhí beartaithe. Beidh moill ar an gcoimhlint idir seaimpíní na hÉireann Port Omna agus Baile Locha Riach nó go socrófar aighneas faoin gcluiche leathcheannais inar bhuail Baile Locha Riach, Mullach. Bhí sé ina réabadh tar éis¹ an chluiche sin nuair a bronnadh poc saor an bhua sna soicindí deireanacha déanacha in aghaidh Mhullaigh. Táthar siúd ag breithniú achomharc a lorg anois ag ceanncheathrú C.L.G. tar éis² dóibh achomharc os³ comhair Chomhairle an Chúige a chailleadh.

Agus ar deireadh bhí craoladh mór cláir agus cluichí mar a chonaic sibh b'fhéidir ar an stáisiún seo inné do⁴ chomórtas bhunú C.L.G céad fiche is a cúig bliain ó shin. Mar chuid de, eagraíodh comórtas lucht féachana agus saineolaithe iomána agus peile, féachaint beirt laoch le cúig bliana⁵ fichid anuas a roghnú. Inné i Staid Semple bhí príomhfheidhmeannach TG4 Pól Ó Gallachóir, Uachtarán C.L.G. Christy Cooney, agus cathaoirleach na moltóirí, an craoltóir Mícheál Ó Muircheartaigh i láthair leis an mbronnadh a dhéanamh. San iománaíocht, ní nach ionadh, is é⁶ réalta Sheamróga Bhaile hÉil⁷ agus Chill Chainnigh, Henry Shefflin a roghnaíodh. Ní raibh an 'Rí' é féin⁸ ann ach ghlac deirfiúr leis, Aileen Shefflin leis an ngradam ar a shon. Bhí Henry sa bhaile⁹ ag tabhairt aire dá¹⁰ bhean chéile, Deirdre agus don pháiste¹¹ fir a saolaíodh dóibh Dé hAoine seo caite.

Idir an dá linn sa pheil¹², Ciarraíoch ar ndóigh a roghnaíodh, duine de chlann Uí Shé ach ní as Ard an Bhóthair dó. Laoch na n-ochtóidí, fear a bhuaigh seacht mbonn uile Éireann, Jack O'Shea a fuair an gradam don pheileadóir is fearr a bhí ann le cúig bliana¹³ fichid.

¹ Théis a deirtear i nGaeilge Chonamara

² Théis a deirtear i nGaeilge Chonamara

³ As a deirtear go minic i nGaeilge Chonamara

⁴ Go a deirtear go minic in ionad do

⁵ Chúig bhliana fichid a deirtear

⁶ 'Sé a deirtear

⁷ Bhéal Átha hÉil a deirtear

⁸ Fhéin a deirtear sa gcanúint

⁹ Sa mbaile a deirtear. Tógann "sa" urú i gcanúint Chonamara

¹⁰ Dhá a deirtear in áit dá

¹¹ Don "pháistín" a úsáidtear sa chaint do pháiste beag

¹² Sa bpeil a deirtear

¹³ Chúig bhliana fichid a deirtear